

Використання сучасних технологій на заняттях з країнознавства як засіб підвищення мотивації іноземних студентів до навчання

Мультимедійні технології сьогодні – один із найбільш перспективних напрямків підвищення ефективності навчального процесу, що інтегрують у собі потужні ресурси й здатні створити освітнє середовище для формування та розвитку ключових компетентностей іноземних студентів – інформаційної й комунікаційної.

Досвідом останніх років підтверджено, що використання мультимедійних технологій робить процес навчання більш технологічним та результативним, підвищує мотивацію студентів до вивчення різних дисциплін, формує у них зацікавленість до отримання нових знань, потребу самовираження шляхом створення індивідуальних чи групових проектів. Комп'ютерні технології дають можливість викладачеві урізноманітнити заняття, а відчуття постійної новизни підтримує інтерес студентів до навчання.

Мультимедійні презентації, відеоуроки, проекти, створені з використанням комп'ютерних технологій, забезпечують не лише передачу інформації, а й сприяють взаємодії студента і викладача сучасного закладу вищої освіти. Широке впровадження у навчальний процес інтерактивних методів навчання відкрило нові можливості для подання матеріалу, структуризації занять, оновлення форм роботи з іноземними студентами.

Предмет «Країнознавство», що вивчається іноземними студентами на етапі підготовки до вступу до закладів вищої освіти України, є з одного боку суспільною дисципліною, що знайомить з історією та культурою українського народу, а з іншого – лінгвістичною, бо дає можливість розвинути комунікативні навички в усіх видах мовленнєвої діяльності, які формуються на заняттях з мови.

З досвіду роботи зазначимо, що найефективнішим інтерактивним методом є мультимедійна презентація, яка традиційно розуміється як спосіб пред'явлення творчо переробленої викладачем інформації у вигляді логічно завершеної добірки слайдів конкретної теми[2]. З урахуванням особливостей іноземних студентів першого року навчання, матеріал презентації має бути максимально адаптованим до їхнього знання мови, містити дозовану не перевантажену інформацію, бути достатньо ілюстративним.

Урахування комунікативних потреб особистості вимагає такої структуризації матеріалу, яка сприяла б розвитку мислення та пізнавальної активності, формуванню соціокультурної компетенції іноземних студентів під час вивчення країнознавства, забезпечувала розуміння особливостей народу, мову якого вони вивчають.

Виходячи з того, що візуальний канал сприймання інформації наймогутніший з усіх інформаційних каналів, для занять з країнознавства

готуємо яскраві презентації з використанням фотографій видатних діячів, значних історичних подій, цікавих фактів матеріальної та духовної культури. Ефективність засвоєння матеріалу значно підвищує підбір до кожної теми оптимального музичного супроводу. Так, вивчаючи тему про географічне положення, державний устрій та символи України, іноземні студенти, слухаючи розповідь викладача, мають візуальний ряд (карта України, найбільші міста, гори, моря, представники флори, фауни, природні багатства) й музичний супровід окремих слайдів («Як у нас на Україні», «Сам собі країна»). Слайди з зображенням і описом державного прапора та Малого герба демонструються під аудіосупровід Гімну України. Поєднання слухового й зорового каналів сприймання інформації, на думку фахівців-психологів, підвищує спроможність її засвоєння вдвічі. А застосування мультимедіа дає змогу об'єднати текст, звук та відеозображення.

Доведено, що іноземна мова, історія та культура іншої країни краще вивчаються у порівнянні з рідною. Залежно від національного складу групи студенти отримують індивідуальні чи групові завдання підготувати презентацію про рідну країну, її державні символи за узгодженим з викладачем планом. Виконуючи завдання такого типу, іноземні студенти закріплюють та розвивають уміння висловлювати власну точку зору і обґрунтовувати її, брати участь в обговоренні країнознавчих тем, виступати з науковим повідомленням. Мультимедійні презентації, які самостійно проектують, створюють та презентують студенти, найефективніші з огляду на розвиток навичок мислення, аналізу й узагальнення, пізнавальної та дослідницької діяльності. Отже, використання мультимедійних презентацій сприяє як засвоєнню країнознавчого матеріалу, так і розвитку мовленнєвих навичок.

Варто зауважити, щоб бути ефективною, презентація має відповідати всім дидактичним вимогам: науковості, системності, логічності, послідовності, доступності розуміння. Добре продумана презентація зробить заняття творчим, цікавим, пов'язаним з сьогоденням.

Вибіркове застосування епізодів науково-популярних та художніх фільмів дає можливість ілюстрації значимих історичних подій, «підживлює» зацікавленість студентів до вивчення країнознавства. Варто додати, що використання фільмів (як і мультимедійних презентацій) складається з кількох етапів: підготовчого, переддемонстраційного, власне демонстраційного, післядемонстраційного та рефлексивного. Перші два етапи мають на меті зняття мовних труднощів, семантизацію та вивчення лексичних одиниць на позначення історичних реалій чи явищ, про які йтиметься в епізоді. Післядемонстраційний етап виявляє рівень розуміння матеріалу шляхом бесіди (при чому питання ставить не лише викладач, а й студенти). Рефлексивний етап – це аналіз викладачем ефективності роботи, внесення коректив у презентацію, чи у структуру заняття з використанням фільму, усунення недоліків тощо.

Викладаючи теми з розділу «Матеріальна і духовна культура українців», часто застосовуємо віртуальні екскурсії. Так, тема «Господарська діяльність українців у давнину й на сучасному етапі» у частині «Ремесла та промисли» доповнюється віртуальною екскурсією Національним музеєм гончарства с.

Опішне, а тема «Житло та суспільний побут» - екскурсією музеєм с. Пирогове. Обговорення побаченого у порівнянні з аналогами рідної культури насичує іноземних студентів позитивними емоціями, додає знань побутової лексики, закріплює навички аудіювання та усного мовлення.

Слід відзначити достатньо високий рівень мотивації іноземних студентів до вивчення країнознавства за умови сприяння їм з боку викладача у створенні самостійних проектів за допомогою сучасних інформаційних технологій. Представляючи проекти за самостійно обраною темою (узгодженою з викладачем), студенти розкривають свій творчий потенціал, навчаються мислити креативно, розвивають навички не лише усного мовлення, а й письма (створюючи текстові слайди мультимедійних презентацій). Допомога викладача на різних етапах підготовки проекту є суто консультативною. Оцінюючи роботу над проектом, враховуємо якість представленого матеріалу, глибину проникнення в тему, уміння аргументувати й робити висновки, культуру мовлення, естетичне оформлення.

Узагальнюючи досвід використання інформаційних технологій доходимо до висновку, що їх застосування покращує якість засвоєння матеріалу, підвищує мотивацію вивчення суспільних та науково-природничих дисциплін, урізноманітнює заняття, робить їх цікавими і продуктивними.

Література:

1. Кубрак С. Можливості використання сучасних інформаційних технологій при вивченні країнознавства у вищих навчальних закладах / С. Кубрак // Актуальні проблеми професійно-педагогічної освіти та стратегії розвитку: зб. наук. праць. – Житомир: Вид-во ЖДУ, 2006. – С. 83-85.
2. Маркус Н.В. Особливості застосування інформаційних технологій як засобу гуманізації навчання молодших школярів/ Н.В. Маркус // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Збірник наукових праць. – Рівне, 2002. – Вип.23. – С.171-173
3. Ольшанський Д.В. Дидактичні особливості навчання іноземних мов з використанням сучасних інформаційних технологій у процесі фахової підготовки вчителів-філологів в умовах кредитно-модульної системи навчання / Д.В. Ольшанський // Професійна підготовка вчителів в умовах упровадження кредитно-модульної системи: матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції. – С. 230-235.
4. Омеляненко Г.А. Інформаційно-навчальне середовище: дидактичний аспект. <http://intkonf.org/omelyanenko-ga-informatsiyno-navchalne-seredovischedidaktichniy-aspekt/>
5. Шмирова О.В. Проблема застосування інформаційних технологій у викладанні англійської мови / О.В. Шмирова // Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Методичні та психологічні проблеми викладання іноземних мов на сучасному етапі». – Х.: ХНУ ім. Каразіна. – 2012. – 231 с.